

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W MIEŚCIE TARNOWIE
NA LATA 2016-2020”
W 2017 ROKU**

Tarnów 2018 r.

WSTĘP

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2018 poz. 511) samorządy powiatowe mają obowiązek opracowania programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W myśl tego zapisu, Uchwałą Nr XVIII/177/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 listopada 2015 r., został przyjęty „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Tarnowie na lata 2016-2020”, który stanowi kontynuację działań realizowanych od wielu lat na terenie Tarnowa na rzecz osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do pełnego, indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantując pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym i zawodowym. Realizacja tego celu odbywa się za pomocą wdrożenia powiązanych ze sobą działań, pozwalających przybliżyć się do osiągnięcia celu głównego. Obszarami priorytetowymi są:

- 1) kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych,
- 2) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 3) zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami oraz do korzystania z różnych form kształcenia specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 4) zapewnienie osobom niepełnosprawnym wczesnej diagnozy, leczenia i opieki medycznej, rehabilitacji i edukacji leczniczej,
- 5) zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami lub umożliwienie im ze względu na stopień niepełnosprawności pracy w warunkach dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb,
- 6) likwidacja barier architektonicznych oraz transportowych utrudniających dostęp do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się, dostęp do informacji i możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 7) zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w dostępie do kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1

PRAWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

KSZTAŁTOWANIE I ROZWIJANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DOSTRZEGANIA I ROZUMIENIA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczności.

W Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa osoby słabowidzące i niewidome miały możliwość nieodpłatnego uzyskania pilotów służących do identyfikacji autobusów komunikacji miejskiej. Gdy autobus zbliży się do przystanku na odległość około 50 m, po naciśnięciu jednego z dwóch przycisków na pilocie autobus „odpowiada” głośnym komunikatem dźwiękowym informującym o numerze linii i kierunku jazdy, np.: „Linia dziewięć, kierunek Mościce”. Uruchomienie systemu powoduje wyświetlenie się bardzo wyraźnego komunikatu na autokomputerze kierowcy, który dowiaduje się tym samym, że wsiada osoba niepełnosprawna i należy jej pomóc przy wejściu do pojazdu. Piloty, w ilości 80 szt., zakupiło w 2016 r. ze środków własnych Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o.o. w Tarnowie. Do końca 2017 r. osoby słabo widzące niewidome pobrały 60 szt. pilotów.

Piloty posłużą również do uzyskania informacji zamieszczonych na tablicach elektronicznych na przystankach autobusowych. Po naciśnięciu drugiego przycisku na pilocie, tablica podaje komunikat głosowy, w którym wymienia realny czas przyjazdu konkretnych autobusów – tablica komunikuje się z GPS danego autobusu. Do tej pory, w Tarnowie zastała zamontowana jedna tablica, docelowo ma ich powstać 50. Zakończenie montażu pozostałych tablic planowane jest na 2018 r.

2. Realizacja programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

W 2017 r. Gmina Miasta Tarnowa, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowała Program „Aktywny samorząd”, mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W ramach programu, osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o dofinansowanie do:

- zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- uzyskania prawa jazdy kategorii B,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- szkolenia w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- utrzymania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie do pobytu dziecka w przedszkolu/żłobku),
- wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2017 r. dofinansowanie otrzymało 108 osób niepełnosprawnych, którym wypłacono:

- do końca 2017 r. kwotę 139.053 zł,
- w okresie od 1 stycznia do 6 kwietnia 2018 r. kwotę 215.741 zł.

Łącznie udzielone zostało dofinansowanie w wysokości 354.794 zł.

Dla porównania w 2016 r. w ramach programu udzielono dofinansowania 128 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 267.174 zł.

3. Wspieranie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa w realizacji zadań ustawowych. Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

Wszystkie realizowane działania dotyczące osób niepełnosprawnych na etapie planowania podlegają opiniowaniu przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa.

W 2017 roku Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa odbyła 7 posiedzeń, na których zajmowała się następującymi sprawami:

- 1) pięciokrotnie wydała opinię do projektu uchwał Rady Miejskiej w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki PFRON przyznane powiatom wg algorytmu, oraz wysokość kwot przeznaczonych na poszczególne zadania, zgodnie z aktualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
- 2) wydała opinię do propozycji zmiany Kart Oceny Merytorycznej Wniosków „P” i „O” o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2017 r., a także oceniła wnioski złożone w ramach programu przez beneficjentów wykazujących we wniosku szczególne utrudnienia, w związku z posiadaną niepełnosprawnością.
- 3) ustaliła zasady dofinansowania ze środków PFRON zadań realizowanych w 2017 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych oraz turnusów rehabilitacyjnych),
- 4) wydała dwie pozytywne opinie do projektów o dofinansowanie złożonych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” dotyczących:
 - a) zakupu i montażu wykładzin termozgrzewalnych oraz wymiana progów drzwiowych w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie,
 - b) skierowania do powiatu poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

4. Udzielanie informacji i pomocy w uzyskaniu przez osoby niepełnosprawne różnych form pomocy i wsparcia, świadczonych przez urzędy, instytucje i organizacje dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym w ramach programów celowych PFRON.

W Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonowały punkty informacyjne dla osób niepełnosprawnych oraz osób sprawujących nad nimi opiekę. W Punktach można było uzyskać informacje dotyczące szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności, m.in. programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, wykazu placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz regulacji prawnych. Pracownicy Punktu udzielali również pomocy w wypełnianiu wniosków dotyczących programów celowych PFRON oraz w przygotowywaniu wystąpień do różnych instytucji.

5. Zatrudnienie konsultanta ds. osób niepełnosprawnych.

Od kwietnia 2014 r. w Urzędzie Miasta Tarnowa funkcjonuje stanowisko konsultanta ds. osób niepełnosprawnych. Do jego zadań należy m.in. poradnictwo dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, udzielanie im pomocy w rozwiązywaniu problemów życia codziennego a także w załatwianiu spraw w urzędach administracji państwowej, samorządowej i w innych instytucjach, przedkładanie Prezydentowi Miasta Tarnowa propozycji rozwiązań dotyczących poprawy jakości i warunków życia niepełnosprawnych mieszkańców. Liczba przyjętych zgłoszeń w 2017 r. do konsultanta wyniosła łącznie 486 w tym: 174 osobiście, 241 telefoniczne i 71 e-mailem.

6. Prowadzenie kampanii medialnych oraz edukacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw społeczeństwa wobec problematyki osób niepełnosprawnych. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

W 2017 r. już po raz piąty zostały zorganizowane uroczyste obchody „Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych”. Celem projektu jest kształtowanie opinii społecznej w kierunku akceptacji osób z niepełnosprawnością, prezentacja oraz promowanie ich osiągnięć w różnych dziedzinach artystycznych, a także zwrócenie uwagi na bariery: prawne, zawodowe, edukacyjne, komunikacyjne, kulturalne a przede wszystkim mentalne, które uniemożliwiają im prowadzenie samodzielnego życia. Realizacja projektu przebiegała pod znakiem integracji, współpracy, partnerstwa i równości - osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych. W realizację projektu włączyło się wiele organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach obchodów odbyły się m.in.: dni otwarte w placówkach i instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych, przemarsz integracyjny, zbiórka krwi, wernisaż, gry terenowe, rajd integracyjny, konkursy, warsztaty, seans filmowy, a także koncert Andrzeja Krzywego oraz Wojtka Klicha z udziałem osób niepełnosprawnych. Na zakończenie obchodów „Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych” został zorganizowany Rodzinny Piknik Integracyjny pn. „Dana, dana u Jordana” w Parku Strzeleckim, podczas którego wspólnie bawiły się osoby z pełną i niepełną sprawnością.

We wszystkich wydarzeniach łącznie wzięło udział ponad 4.400 osób. Całkowita kwota wydatków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 93.438,21 zł, w tym ze środków Gminy Miasta Tarnowa 57.456,07 zł oraz 35.982,14 zł ze środków Województwa Małopolskiego.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

ZAPEWNIENIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM DOSTĘPU DO DÓBR I USŁUG UMOŻLIWIAJĄCYCH IM PEŁNE UCZESTNICTWO W ŻYCIU SPOŁECZNYM. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych.

Do głównych zadań Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie należy orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia, orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia, orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy oraz wystawianie legitymacji dokumentującej niepełnosprawność. Dodatkowo, od 1 lipca 2014 r. do zadań Przewodniczącego należy wydawanie kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

ILOŚĆ ROZPATRZONYCH SPRAW PRZEZ MIEJSKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W TARNOWIE W 2017 R.	
orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16. roku życia	2.086
w tym wydane po raz pierwszy	714
orzeczenia o niepełnosprawności dla osób do 16. roku życia	140
karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych	265
legitymacje osób niepełnosprawnych	535

źródło: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie

Wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa najczęstszą przyczyną wydanych orzeczeń o niepełnosprawności były:

- a) dysfunkcja narządu ruchu – 32%,
- b) schorzenia układu krążenia i oddechowego – 24%,
- c) choroby psychiczne – 18%,
- d) choroby neurologiczne – 14%.

Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności u dzieci w 2017 r. były rozpoznane choroby neurologiczne, inne oraz całościowe zaburzenia rozwojowe.

2. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom; przyznawanie pomocy materialnej na cele zdrowotne i socjalne osobom będącym w trudnej sytuacji finansowej.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc materialną i pozamaterialną dla osób niepełnosprawnych, wynikającą z ustawy o pomocy społecznej, obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wysokość wypłaconych świadczeń w 2017 r. (w zł)
1.	zasiłki stałe	587	3.080.760,75
2.	zasiłki okresowe	285	141.802,00
3.	zasiłki celowe	832	466.564,35
4.	zasiłki celowe specjalne	418	213.621,13
5.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	501	232.039,12
6.	pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w ramach realizacji programu osłonowego „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”	793	828.090,15
Łącznie		3.416	4.962.877,50

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

3. Udzielanie pomocy osobom sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną poprzez przyznawanie świadczeń pielęgnacyjnych.

Pomoc finansowa udzielana dla osób niepełnosprawnych lub osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, aktów wykonawczych do niej, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przedstawiona jest w poniższej tabeli:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wydatkowana w 2017 roku (w zł)
1.	świadczenie pielęgnacyjne	3.614	5.070.630,00
2.	specjalny zasiłek opiekuńczy	1.188	611.377,00
3.	zasiłek pielęgnacyjny	31.192	4.818.276,00
4.	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3.526	376.660,00
5.	zasiłek dla opiekuna osoby niepełnosprawnej	1.271	658.159,00
6.	jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu	14	56.000,00
Łącznie		40.805	11.591.102,00

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

4. Zapewnienie usług opiekuńczych w domach osobom chorym, niepełnosprawnym, pozbawionym opieki rodzinnej.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a które są jej pozbawione, przyznawana jest pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Poniższa tabela przedstawia wysokość kwot wydatkowanych na ten cel oraz ilość osób objętych tym świadczeniem:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wydatkowana w 2017 roku (w zł)
1.	usługi opiekuńcze	615	2.962.585,21
2.	specjalistyczne usługi opiekuńcze	10	141.523,20
Łącznie		625	3.104.108,41

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2017 r. usługi opiekuńcze realizowały trzy podmioty:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Warszawie – Zarząd Wojewódzki w Krakowie,
- Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” w Lublinie,
- „STEMARK – MEDICA” Spółka Jawna w Tarnowie.

Świadczenie w formie usług opiekuńczych obejmowało pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych zakres pomocy dostosowywany był do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

5. Zapewnienie miejsc, opieki i godnych warunków życia w domach pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym nie mogącym samodzielnie funkcjonować.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu są kierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie do domów pomocy społecznej i dziennych ośrodków wsparcia.

W 2017 r. na terenie Tarnowa funkcjonowały cztery domy pomocy społecznej, w których przebywało łącznie 401 osób – w tym 319 w domach prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, a 82 w domach prowadzonych na zlecenie Gminy.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych im. św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53 (liczba miejsc statutowych – 164, z czego 154 dla osób przewlekłe somatycznie chorych, a 10 dla osób w podeszłym wieku). Pensjonariuszami Domu są osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności. Większość mieszkańców wymaga całkowitej opieki oraz pielęgnacji.

Ponadto, Dom świadczy usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących (**Dział - Dom Dziennego Pobytu**). Z usług tego typu korzystają osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które wymagają wsparcia w organizacji życia codziennego. Osoby korzystające z tych usług mają zapewnione posiłki (śniadania, obiady), a także zajęcia

rekreacyjno – kulturalne, naukę obsługi komputera, terapię ruchem oraz zabiegi fizyoterapeutyczne. Dział – Dom Dziennego Pobytu dysponuje 50 miejscami, które w 2017 r. były w pełni wykorzystane. Łącznie z oferty Domu skorzystało 61 osób.

2) Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Czarna Droga 48 (liczba miejsc statutowych – 87). Dom zapewnia swoim mieszkańcom zaspokojenie potrzeb bytowych, całodobową opiekę, rehabilitację i uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych. W Domu przebywają osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności.

Domy Pomocy Społecznej prowadzone na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa:

1) Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo (liczba miejsc statutowych – 80). Dom zapewnia całodobową opiekę, zaspokojenie potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, religijnych i społecznych osobom niepełnosprawnym. Są to często osoby leżące lub poruszające się na wózkach inwalidzkich. Od grudnia 2017 r. zgodnie z decyzją Wojewody Małopolskiego nastąpiła zmiana profilu Domu, co za tym idzie został przeznaczony również dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Obecnie Dom jest przeznaczony dla 67 dzieci i młodzieży oraz 13 osób dorosłych.

2) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Tarnowie (liczba miejsc statutowych – 17). Dom funkcjonuje na zasadach domu rodzinnego, dlatego mieszkańcy wykonują w ramach terapii proste czynności domowe (sprzątanie, przygotowywanie śniadań i kolacji, nakrywanie do stołu). Dom stwarza mieszkańcom warunki do samodzielnego życia w otwartym środowisku w rodzinnej atmosferze; zapewnia całodobową opiekę dostosowaną do indywidualnych potrzeb i uczestnictwo w zajęciach rehabilitacyjno – terapeutycznych.

Liczbę osób umieszczonych w domach pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa Domu	Liczba umieszczonych osób
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Somatycznie Chorych im. Św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53	54
2.	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie ul. Czarna Droga 48	10
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Robotnicza 4	1
4.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie, ul. Modrzejewskiej 48	2

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W sytuacji braku możliwości zapewnienia miejsca w domach pomocy społecznej na terenie Tarnowa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby niepełnosprawne do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - w 2017 r. skierowano 14 osób. Poniesiona w 2017 r. przez Gminę Miasta Tarnowa odpłatność za pobyt mieszkańców Tarnowa w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów wyniosła 2.554.111,12 zł i dotyczyła 100 osób (w tym 84 umieszczonych w domach pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych).

6. Mieszkania chronione prowadzone przez Gminę Miasta Tarnowa.

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują mieszkania chronione przeznaczone dla niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn. Prowadzone są one przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Tarnowie, z siedzibą przy ul. Ostrogskich 5b. Prawo do pobytu w mieszkaniu chronionym mają osoby, które ze względu na niepełnosprawność intelektualną potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w życiu codziennym. Mieszkania te, usytuowane są przy ul. Mościckiego. Na prowadzenie obu mieszkań chronionych Gmina Miasta Tarnowa udzieliła dotacji w łącznej wysokości 128.000 zł.

Pobyt w mieszkaniu chronionym ma charakter odpłatny. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności określa uchwała Nr XXXII/478/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

7. Tworzenie nowych miejsc w dziennych ośrodkach wsparcia, w środowiskowych domach samopomocy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wspieranie istniejących.

W Tarnowie działają dwa środowiskowe domy samopomocy, których prowadzenie Gmina Miasta Tarnowa zleciła w drodze otwartego konkursu ofert:

- Zgromadzeniu Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Prowincja Krakowska z siedzibą w Krakowie, ul. Nazaretańska 1,
- Spółdzielni Socjalnej BioVitaMed z siedzibą w Tarnowie, ul. Słowackiego 6.

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w budynku przy al. Matki Bożej Fatimskiej 6, przeznaczony dla 60 osób niepełnosprawnych intelektualnie (typ B) o zasięgu ponadgminnym. Uczestnicy Domu mają zapewnioną opiekę odpowiednią do rodzaju schorzenia, biorą udział w różnych formach terapii i zajęciach integracyjnych mających na celu poprawę stanu zdrowia, podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Prowadzona jest także aktywizacja zawodowa. W 2017 r. z oferty domu skorzystało 71 osób, w tym 4 nowoprzyjęte.

Celem działalności „Zielonej Przystani”, prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną VioVitaMed jest udzielenie wsparcia osobom mającym poważne trudności w życiu codziennym, poprzez wspomaganie rozwoju psychofizycznego i społecznego, rozwój zainteresowania otaczającym światem, poznawanie zjawisk i procesów w nim zachodzących oraz związków przyczynowo - skutkowych, rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, udział w życiu społecznym, utrzymanie dobrej kondycji psychicznej, maksymalne usprawnienie psychofizyczne oraz rehabilitację funkcji poznawczych. Zajęcia odbywają się w pracowniach: gospodarstwa domowego, samoobsługi, rękodzielniczo-plastycznej, rekreacyjno - rehabilitacyjnej i relaksacyjnej. „Zielona Przystań” od dnia 1 września 2017 r. poszerzyła swoją działalność o typ A, który przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, a funkcjonujący już typ C dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (osób z demencją starczą, otępieniem, zaburzeniami natury psychicznej, zaburzeniami adaptacyjnymi, organiczną zmianą nastrojów, a także chorobami Alzheimera, Parkinsona i innych). W 2017 r. z usług ŚDS korzystało łącznie 41 osób: 9 osób w typie A i 32 osoby w typie C.

7. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w uniezależnieniu się, stymulowanie do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów życiowych.

W 2017 r. w ramach pracy socjalnej pracownicy MOPS w Tarnowie podjęli liczne działania prowadzące do:

- poprawy stanu zdrowia, poprzez pomoc w: uzyskaniu świadczeń zdrowotnych, realizacji recept, załatwianiu wizyty lekarza w domu, rejestracji do lekarzy specjalistów oraz współpracę z pracownikami placówek medycznych (lekarz, pielęgniarka), edukację i profilaktykę w zakresie higieny zdrowotnej,
- zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprzez: działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, potrzebującej pomocy a także wezwanie pogotowia ratunkowego, policji, poszukiwanie rodzin osób wymagających opieki,
- wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych, poprzez pomoc w uzyskaniu: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niezdolności do pracy (pomoc w wypełnianiu wniosku), skierowania na turnus rehabilitacyjny, dofinansowań do zakupu sprzętów medycznych oraz do wyjazdu na turnusy opiekuńcze,
- poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi, poprzez: nawiązanie współpracy z Zespołem Leczenia Środowiskowego - bezpłatne wizyty domowe psychiatrów, wystąpienie z wnioskiem do Sądu o leczenie w szpitalu psychiatrycznym lub umieszczenie w domu pomocy społecznej, podejmowanie interwencji w środowisku w sprawie nieprawidłowego funkcjonowania środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto pracownicy socjalni MOPS realizują projekty socjalne i inne inicjatywy obejmujące działania na rzecz osób niepełnosprawnych, ich rodzin, opiekunów, przyjaciół, jak również całych społeczności lokalnych, w których żyją osoby niepełnosprawne. W 2017 r. były to:

- grupa terapeutyczna *opanowywania lęku* z elementami psychoedukacji zgodna z założeniami psychologicznego podejścia Praktyki Opanowywania Lęku - projekt był adresowany do osób chorych na schizofrenię z objawami lęku oraz cierpiących na zaburzenia lękowe; w projekcie udział wzięło łącznie 8 osób,
- *Wiem więcej - pomagam świadomie* - celem projektu było poszerzenie wiedzy na temat niepełnosprawności, wypracowanie pozytywnych wzorców zachowań, rozbudzenie empatii, poznanie trudności życia codziennego osób niepełnosprawnych oraz sposobu ich postrzegania, w projekcie udział wzięło łącznie 154 przedszkolaków,
- *Oplatek Maltański* – zorganizowany już po raz piąty, udział w nim wzięło 100 osób, wśród których obecne były także osoby niepełnosprawne; organizatorem był Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz MOPS w Tarnowie, którym wsparcia udzielili liczni darczyńcy; honorowy patronat nad wydarzeniem objął Biskup Tarnowski oraz Prezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich,
- *Grupa Wsparcia dla Rodziców dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi „Per Aspera ad Astra”* - celem projektu było wsparcie rodziców w procesie wychowania, edukacji, rehabilitacji i leczenia dzieci z niepełnosprawnością lub trudnościami adaptacyjnymi oraz deficytami ogólnorozwojowymi; w spotkaniach udział wzięły łącznie 24 osoby.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację projektu pn. „Aktywnie działamy. Pozytywnie wspieramy. Lokalnie zmieniamy.”, który będzie realizowany do końca 2018 r. Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczna i zawodowa 300 osób zamieszkałych na terenie Tarnowa. Grupą docelową projektu są w szczególności osoby bezrobotne/nieaktywne zawodowo, niepełnosprawne, oraz takie, które cechuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego a także osoby bezdomne. W ramach projektu zrealizowano prace społecznie użyteczne, poradnictwo z psychologiem, indywidualne spotkania z uczestnikami projektu zgodnie ze ścieżką reintegracji społeczno-zawodowej, oraz prowadzono grupę wsparcia dla samotnych matek. W 2016 r. zawarto 115 kontraktów socjalnych, w tym 29 z osobami z orzeczoną niepełnosprawnością, natomiast w 2017 r. zawarto 187 kontraktów, w tym 65 z osobami z orzeczoną niepełnosprawnością. Całkowita wartość projektu wynosi 3.882.825,50 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków Unii Europejskiej stanowi 3.300.325,50 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860) realizowane jest nowe zadanie, wspierające rodziny, w których przyjdzie lub przyszło na świat ciężko chore dziecko, posiadające nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikających z powyższej ustawy należy **pomoc i wsparcie asystenta rodziny**, który:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować (na podstawie pisemnego upoważnienia) wspieraną rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężeniu problemów wychowawczych, pomocy prawnej,
- będzie wspierał kobietę w ciąży i jej rodzinę w realizacji codziennych obowiązków.

Do realizacji zadania MOPS zatrudnił jednego asystenta rodziny - psychologa, który w 2017 r. wspierał 8 kobiet i ich rodziny.

8. Dofinansowanie ze środków PFRON do:

- a) **uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w celu rozwijania umiejętności społecznych oraz poprawy psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych,**
- b) **zaopatrzenia niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędne do ich funkcjonowania,**
- c) **likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z ich potrzebami.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie udziela wsparcia w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w ramach środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych zgodnie z algorytmem. Szczegółowe informacje na ten temat obrazuje poniższa tabela a także informacje zawarte w pkt 9 oraz w celu szczegółowym nr 7 pkt 4.

Forma świadczenia	Liczba osób	Wydatkowana kwota (w zł)
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	644	583.927
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	692	658.220
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	27	142.181
Łącznie	1.363	1.384.328

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

9. Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej dla osób potrzebujących rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Istotną część środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowano na finansowanie działalności trzech warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez:

- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy przy ul. Klikowskiej 190 (50 uczestników),
- Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Koło w Tarnowie przy ul. Ostrogskich 5b (35 uczestników),
- Fundację Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI, przy ul. Hodowlanej 6 (45 uczestników).

Warsztaty prowadzą terapię i rehabilitację społeczną z elementami rehabilitacji zawodowej, sprawności fizycznej oraz zdrowia psychicznego. Uczestnikami warsztatów według danych na koniec 2017 r., było 130 osób niepełnosprawnych intelektualnie, ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (w tym 79 mieszkańców Tarnowa).

Ponadto 16 mieszkańców Tarnowa, na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Tarnowskim, uczęszczało do WTZ działającego przy Stowarzyszeniu Kulturalno - Oświatowym "Piast" w Woli Rzędzińskiej.

Wysokość dofinansowania działalności poszczególnych warsztatów terapii zajęciowej w Tarnowie w 2017 r. obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Jednostka prowadząca warsztat	Liczba uczestników	Wysokość dofinansowania ze środków PFRON (w zł)	Wysokość dofinansowania z budżetu Gminy Miasta Tarnowa (w zł)	Wysokość dofinansowania łącznie (w zł)
1.	Fundacja Rozwoju Edukacji, Pracy, Integracji REPI w Tarnowie	45	719.820	79.980	799.800
2.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną - Koło w Tarnowie	35	559.504	62.167	621.671
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Tarnowie	50	796.068	88.452	884.520
4.	Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Piast” w Woli Rzędzińskiej	16	-	27.400	27.400
Łącznie		146	2.075.392	257.999	2.333.391

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

ZAPEWNIANIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM DOSTĘPU DO EDUKACJI WSPÓLNIE ZE SWYMI PEŁNOSPRAWNYMI RÓWIEŚNIKAMI ORAZ DO KORZYSTANIA Z RÓŻNYCH FORM KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO I POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

Urząd Miasta Tarnowa kontynuuje systemowe działania z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży na terenie Miasta. W ostatnich latach działania te priorytetowo traktowały sprawy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz dorosłych: nauczycieli i rodziców. W roku szkolnym 2015/2016 – wyakcentowane zostało: wspomaganie rozwoju dzieci i uczniów w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego, wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców, zwłaszcza z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wspieranie rodzicielstwa zastępczego. W roku szkolnym 2016/2017 – kontynuowane było wspomaganie rozwoju dzieci i uczniów (uwzględnienie ich indywidualnych sytuacji ze zwróceniem uwagi na dziecko młodsze oraz przygotowanie do zmian w systemie edukacji), „edukacja włączająca” uczniów niepełnosprawnych oraz wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców zwłaszcza z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z autyzmem.

1. Włączanie dzieci przedszkolnych i uczniów niepełnosprawnych do kształcenia, wychowania i opieki we wszystkich typach przedszkoli, szkół i placówek (edukacja włączająca w elastycznym systemie kształcenia).

Do głównych działań Gminy Miasta Tarnowa wspierających edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należą:

- sukcesywne wyposażanie przedszkoli i szkół w odpowiednie pomoce i technologie edukacyjne,
- zapewnienie wykwalifikowanej kadry nauczycieli i specjalistów (logopeda, psycholog, pedagog, doradca zawodowy),
- wdrażanie projektów edukacyjnych uwzględniających specjalne potrzeby tej grupy dzieci i młodzieży,
- rozwijanie zintegrowanego systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od 0 do 7 lat w zakresie diagnozy, poradnictwa i terapii,
- prowadzenie wielostronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oddziałów integracyjnych, specjalnych, nauczania indywidualnego, różnych form zajęć dla osób niepełnosprawnych, wydawanie skierowań do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapii,
- usuwanie barier architektonicznych i komunikacyjnych w szkołach i przedszkolach,
- zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego dowozu do szkół i przedszkoli oraz zwrot kosztów indywidualnego dowozu, dziecka jego rodzicom lub opiekunom.

Sieć edukacyjna w 2017 r. obejmowała 67 szkół i placówek oświatowych publicznych. Szczególnie z myślą o niepełnosprawnych funkcjonowały oddziały integracyjne, specjalne, dla uczniów z wadami słuchu oraz autystyków, a także Zespół Specjalnych Szkół Przewodzących.

Na terenie Gminy Miasta Tarnowa prowadzone są różnorodne działania i formy kształcenia specjalnego na rzecz tarnowskich dzieci i młodzieży, z których korzystają również rówieśnicy z gmin ościennych. Zakres działań przedstawia poniższa tabela:

Działania	2016 r.	2017 r.
Skierowania do wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	32	33
Skierowania do nauczania indywidualnego	100	111
Skierowania do oddziałów integracyjnych	68	51
Zespół Szkół Specjalnych dla Niesłyszących i Słabo Słyszących		
liczba skierowań	6	4
skierowania do nauczania indywidualnego	4	3
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW)		
liczba skierowań	51	31
skierowania do zajęć rewalidacyjnych	16	7
skierowania do nauczania indywidualnego	8	9
Resocjalizacja i socjoterapia		
liczba rozpatrywanych spraw	33	24
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	24	17
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS)	3	3

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

Wsparciem edukacji uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych była organizacja różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej m.in.:

- zajęć rozwijających uzdolnienia,

- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- gimnastyki korekcyjnej,
- innych: warsztatów, porad i konsultacji.

2. Wydawanie orzeczeń, opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych i skierowań do kształcenia specjalnego i oddziałów integracyjnych.

W Tarnowie funkcjonują dwie poradnie:

1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP) wykonała w roku szkolnym 2016/2017 2.521 diagnoz specjalistycznych dzieci i młodzieży, wydała 419 orzeczeń i 736 opinii. Diagnozy dotyczyły zakresu psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego i doradztwa zawodowego badanych. Przesiewowe badania psychologiczne przeprowadzono u 248 sześciolatków. Na 419 orzeczeń, kwalifikujących do różnych form kształcenia specjalnego najliczniejsze obejmują: upośledzenie umysłowe, niepełnosprawności sprzężone, autyzm, dzieci niesłyszące i słabo słyszające, niepełnosprawność ruchową w tym afazją.

Ponadto wydano pisemne opinie, m.in. w sprawach:

- odroczeń rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego (30),
- dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia (234),
- zezwoleń na indywidualny tok lub program nauki - wybitnie uzdolnieni (69),
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu oraz szkole lub placówce oświatowej (279),
- opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się (103).

2) Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna (SPPT) specjalizuje się w terapii i profilaktyce zaburzeń, mediacjach, prowadzi młodzieżowy telefon zaufania Multicom. W roku szkolnym 2016/2017 swoimi działaniami objęła 3.358 osób. Poradnia przeprowadziła min.: terapię psychologiczną w tym psychoterapię dla 352 osób, zajęcia profilaktyczne w szkołach i placówkach oświatowych dla 672 osób, a także terapię rodzinną oraz konsultacje wychowawcze z których skorzystało 543 rodziców.

3. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznawaniu możliwości psychofizycznych, wynikających w szczególności z:

- niepełnosprawności,
- niedostosowania społecznego,
- zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
- ze szczególnych uzdolnień,
- ze specyficznych trudności w uczeniu się,
- zaburzeń komunikacji językowej,
- choroby przewlekłej,

- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
- niepowodzeń edukacyjnych,
- zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi,
- trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

4. Tworzenie sieci oddziałów integracyjnych i specjalnych w szkołach i przedszkolach stosownie do występujących potrzeb w zakresie niepełnosprawności dzieci i młodzieży w mieście.

Liczbę oddziałów integracyjnych i specjalnych w przedszkolach i szkołach wraz z liczbą uczących się w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Typ oddziału	rok szkolny 2015/2016			rok szkolny 2016/2017		
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	
		ogółem	w tym niepełnosprawnych		ogółem	w tym niepełnosprawnych
integracyjny	44	790	198	46	839	195
specjalny	21	57	57	16	65	65

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa

5. Organizowanie dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli i placówek szkoleniowo-rehabilitacyjnych.

Zgodnie z art. 17 ustawy o systemie oświaty, realizowany jest dowóz dzieci do szkoły tam, gdzie odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. Z dowozu korzystają również uczniowie niepełnosprawni zarówno do przedszkoli jak i szkół tak publicznych jak i niepublicznych. W 2017 r. łączna kwota wydatków na dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół wyniosła 458.762,89 zł.

6. Zwiększenie szans edukacyjnych młodzieży niepełnosprawnej w zdobyciu wyższego wykształcenia.

W 2017 r. Urząd Miasta Tarnowa realizował program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, niepełnosprawni studenci mogli uzyskać następujące rodzaje dofinansowań:

- do opłaty za naukę (czesne) – równowartość kosztów czesnego w ramach jednej realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym,
- dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego,
- dodatek na pokrycie kosztów kształcenia.

Z tej formy pomocy w 2017 r. skorzystało 54 osób, którym łącznie wypłacono dofinansowanie w wysokości 71.427 zł. W związku ze zmianą zasad Programu, dofinansowanie na podstawie wniosków złożonych w 2017 r. było wypłacane do 6 kwietnia 2018 r.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4

ZAPEWNIENIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM WCZESNEJ DIAGNOZY, LECZENIA I OPIEKI MEDYCZNEJ, REHABILITACJI I EDUKACJI LECZNICZEJ.

Na terenie Tarnowa funkcjonują dwie placówki lecznictwa zamkniętego, a także sieć niepublicznych placówek lecznictwa otwartego zapewniających mieszkańcom opiekę medyczną w zakresie lecznictwa podstawowego i specjalistycznego. W stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia pomoc zabezpiecza Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie. Finansowanie świadczeń gwarantowanych zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia.

Gminie Miasta Tarnowa podlegają 3 podmioty lecznicze:

- Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika,
- Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.,
- Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika

Szpital jest największym podmiotem leczniczym podległym Gminie Miasta Tarnowa. Placówka posiada 409 łóżek szpitalnych w 12 oddziałach, stacji dializ oraz zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

W 2017 roku w Szpitalu leczonych było ponad 18 tys. pacjentów, urodziło się 862 noworodków, wykonano 3,5 tys. dużych zabiegów operacyjnych oraz ponad 2,1 tys. zabiegów inwazyjnych serca – koronarografii, koronaroplastyki i ablacji. Dokonano implantacji 273 stymulatorów serca, wszczepiono ok. 485 endoprotez stawów biodrowych i kolanowych. W 12 przyszpitalnych poradniach specjalistycznych udzielonych zostało ponad 32 tys. porad. W pracowniach obrazowych wykonano ponad 4,6 tys. badań tomografii komputerowej oraz 6,1 tys. rezonansu magnetycznego, w pracowniach analitycznych ponad 595 tys. badań. W IV kw. 2017 r. Działalność placówki została rozszerzona w zakresie rehabilitacji poprzez uruchomienie dziennego oddziału rehabilitacji, w którym prowadzona jest rehabilitacja kardiologiczna oraz ogólnoustrojowa. Od października 2017 r. Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie znajduje się w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (tzw. „sieć szpitali”). Fakt ten gwarantuje bezpieczeństwo funkcjonowania Szpitala w perspektywie wieloletniej. Ponadto w 2017 r.:

- zakończono etap programu remontowo-modernizacyjnego, który miał na celu dostosowanie wszystkich obiektów do wymogów określonych przez Ministra Zdrowia, ostatnim etapem programu była: przebudowa pomieszczeń stacji dializ oraz otrzymanie nowego wyposażenia w postaci 9 dializatorów wraz ze stacją uzdatniania wody, a także nowe łóżka dla pacjentów, wymiana instalacji wewnętrznych oraz wykonanie nowego wystroju wnętrz,
- zakończono prace związane z modernizacją infrastruktury technicznej Szpitala - budowę i przebudowę sieci elektroenergetycznej na terenie całego kompleksu szpitalnego w ramach których m.in. wymieniono sieć niskiego napięcia, zabezpieczono podwójne zasilanie wszystkich obiektów Szpitala,
- podjęto działania mające na celu realizację kolejnego etapu rozwoju Szpitala - budowę nowego pawilonu szpitalnego z przeznaczeniem na Centrum Chorób Serca

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.

Zespół Przychodni Specjalistycznych jest największą placówką ambulatoryjnego lecznictwa specjalistycznego w Tarnowie. Swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców

Tarnowa i regionu. W 2017 r. udzielono łącznie 229.095 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz wykonano 211.184 zabiegów fizykoterapeutycznych. Zrealizowano 9.263 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 1.068 zabiegów w chirurgii jednego dnia.

W 2017 r. Spółka zakończyła realizację rozpoczętego w październiku 2015 r. zadania pn. **„Rozbudowa i przebudowa istniejącego budynku Zespołu Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. wraz z infrastrukturą techniczną oraz wjazdami publicznymi przy ul. Marii Skłodowskiej – Curie w Tarnowie”**. W dniu 22 czerwca 2017 r. została oddana do użytku część chirurgiczno-ortopedyczna wraz z węzłem sanitarno-higienicznym i przebieralnią dla pacjentów poradni rehabilitacyjnej. Po wykonaniu prac modernizacyjnych pacjenci mogą korzystać z: gabinetu zabiegowego, gabinetu lekarskiego chirurgii ogólnej, dwóch gabinetów ortopedycznych, dwóch gabinetów zabiegowo-diagnostycznych, gipsowni. Koszt realizacji wyżej wymienionego etapu zadania wyniósł 368.767 zł.

Spółka na bieżąco dokonuje zakupów nowoczesnego sprzętu diagnostycznego w miejsce wyeksploatowanego sprzętu medycznego, jak również w celu dostosowania oferty do potrzeb lokalnego rynku i wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia oraz w celu doskonalenia jakości świadczonych usług. Koszt zakupu sprzętu medycznego, wyposażenia i wartości niematerialnych i prawnych wyniósł 1.347.944 tys. zł.

Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Mościckie Centrum Medyczne świadczy usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej (zakład opiekuńczo-leczniczy), opieki psychologicznej i medycyny pracy. Usługami medycznymi obejmuje mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin. W 2017 r. udzielono łącznie 98.011 porad lekarskich.

Wchodzący w skład Centrum, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w 2017 r. stacjonarną opieką długoterminową obejmował 73 pacjentów dysponując bazą 48 łóżek, realizując 17.357 osobodni. Wykonano 107.452 zabiegów z zakresu rehabilitacji leczniczej. Na podstawie umowy zawartej z NFZ w Mościckim Centrum Medycznym udzielane są świadczenia w ramach stomatologicznej pomocy doraźnej.

W ramach planu obejmującego inwestycje, modernizację i remonty w 2017 r. zakupiono: sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie, łóżko rehabilitacyjne, UNIT stomatologiczny, aparat USG, kabinę audiometryczną, audiometr, rzutnik testów HCp7000, klimatyzatory, elektrokardiograf, koncentrator tlenu, wózek do przewożenia chorych, myjkodezynyfektor. Zmodernizowano I piętro starej części budynku Przychodni dla potrzeb zakładu opiekuńczo leczniczego w celu utworzenia dodatkowych 41 miejsc, a także wykonano monitoring w budynku Przychodni.

1. Poprawa dostępności do świadczeń rehabilitacji leczniczej poprzez starania o zwiększenie finansowania tych świadczeń przez publicznego płatnika.

Wykaz świadczeniodawców w zakresie rehabilitacji leczniczej i wysokość kontraktów z NFZ w 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SPZOZ	3.456.371,23
2.	Fizjoterapia REMAKS	196.349,05
3.	Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.	2.290.426,13
4.	„GERONIMO” M. Mielak, S. Zwolenik s.j.	329.425,95
5.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.	707.604,00
6.	Miejska Przychodnia Lekarska Nr VI NZOZ	96.867,97
7.	NZOZ Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „Medica”	149.448,46
8.	Centrum Medyczne „KOL-MED” SPZOZ	687.361,28
9.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika	1.519.204,20
10.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Tarnowie	222.776,80
11.	NZOZ SANUS Poradnie Specjalistyczne	18.788,00
12.	Spółdzielnia Socjalna BIOVITAMED	49.713,78
	Łącznie	9.724.336,85

źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

Świadczenia w zakresie rehabilitacji leczniczej na terenie Tarnowa realizowane były przez 12 podmiotów leczniczych. Łączna wysokość kontraktu w 2017 r. była wyższa o kwotę **240.308,45 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

2. Rozwój stacjonarnych form opieki długoterminowej.

Wykaz podmiotów leczniczych realizujących usługi z zakresu opieki długoterminowej i wysokość kontraktów z NFZ 2017 r. przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Nazwa świadczeniodawcy	Typ świadczeń	Kwota kontraktu z NFZ (w zł)
1.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika ul. Szpitalna 13	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	1.204.071,20
		w zakładzie opiekuńczo-lecznicznym liczba łóżek - 31	
2.	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 15	w zakładzie opiekuńczo-lecznicznym liczba łóżek - 48	1.794.625,00
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia „MARO-MED” Barbara Malinowska ul. Zagumnie 23 A	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	1.200.591,76
4.	Centrum Medyczne „KOL-MED” Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pl. Dworcowy 6	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	452.327,93
5.	Centrum Medyczne CenterMed Sp. z o.o. pl. Sobieskiego 2	pielęgniarska opieka długoterminowa domowa	83.932,24
Łącznie			4.735.548,13

źródło: Opracowano na podstawie danych umieszczonych na stronie internetowej Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W 2017 r. kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia w zakresie opieki długoterminowej posiadało pięciu świadczeniodawców z terenu miasta Tarnowa. Wartość kontraktów podpisanych w 2017 r. była wyższa o kwotę **399.731,66 zł** w stosunku do roku poprzedniego.

3. Wspomaganie organizacji pozarządowych, działających w środowisko osób niepełnosprawnych.

Mówiąc o rehabilitacji leczniczej nie sposób pominąć roli organizacji pozarządowych działających na terenie Tarnowa, reprezentujących interesy osób niepełnosprawnych z określonymi schorzeniami nabytymi lub wrodzonymi. Osoby niepełnosprawne zrzeszone w organizacjach to potencjalni pacjenci lecznictwa rehabilitacyjnego. Działalność organizacji zajmujących się problemami zdrowotnymi swoich członków jest różnorodna, skupia się jednak przede wszystkim na pomocy w powrocie do zdrowia, a także w umożliwieniu aktywniejszego życia społecznego osób chorych, pomimo trwającego procesu chorobowego. Organizacje

realizują programy, na wykonanie których pozyskują dofinansowanie z budżetu Gminy Miasta Tarnowa. W 2017 r. łączna dotacja do projektów w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych wyniosła 146.608 zł. Ponadto od 2006 r. przy współpracy z Tarnowskim Hospicjum Domowym im. Bł. F. Ozanama działającym przy Parafii Św. Rodziny w Tarnowie realizowano program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych. W ramach tego programu Gmina Miasta Tarnowa sfinansowała zakup sprzętu dla Hospicjum za kwotę 141.711 zł., który jest nieodpłatnie wypożyczany mieszkańcom Tarnowa.

4. Wspieranie realizacji programów zdrowotnych ukierunkowanych na edukację i rehabilitację pacjentów niepełnosprawnych.

Uchwałą Nr XXII/238/2016 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 31 marca 2016 r. został przyjęty „Miejski program działań w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych na lata 2016-2020”, którego strategicznym celem jest poprawa i umacnianie zdrowia i podnoszenie jakości życia mieszkańców miasta Tarnowa oraz zmniejszanie nierówności społecznych w zdrowiu. Program obejmuje projekty skierowane do różnych grup społecznych mieszkańców Tarnowa, w tym do: dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych na łączną kwotę prawie 1,8 mln zł. W 2017 r. na realizację programów polityki zdrowotnej i zadań z zakresu zdrowia publicznego przeznaczono 386.570 zł w tym środki Gminy Miasta Tarnowa stanowiły kwotę 297.222 zł, a środki Województwa Małopolskiego 89.348 zł. Ponadto na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia przeznaczono w 2017 r. kwotę 18.050 zł.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi część zadań w obszarze ochrony i promocji zdrowia oraz w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych zostało zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Łączna kwota wydatków poniesionych w 2017 r. ze środków finansowych Gminy Miasta Tarnowa na realizację tych zadań to 164.658 zł, w tym 18.050 zł z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu edukacji prozdrowotnej i 146.608 zł na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Kwota wydatkowana na realizację programu (w zł)
1.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję u osób (chodzących) ze znacznie ograniczoną sprawnością ruchową spowodowaną przewlekłą chorobą”	46	25.000
2.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja domowa osób przewlekle i obłożnie chorych z powodu chorób narządu ruchu lub powodujących dysfunkcję narządu ruchu”	73	63.908
3.	„Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja psychofizyczna i profilaktyka wtórna u kobiet po mastektomii”	46	14.000
4.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – diagnoza i terapia uczniów niepełnosprawnych przygotowaniem do aktywnego życia społecznego”	24	6.000
5.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja oraz aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi”	20	16.000

6.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja dzieci i młodzieży z wadą słuchu lub zaburzeniami sensorycznymi”	20	13.000
7.	„Rehabilitacja dzieci i młodzieży- Terapia i rehabilitacja dzieci z zespołem Downa i niepełnosprawnościami sprzężonymi”	22	8.700
8.	„Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych - wypożyczalnia sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego”	98	0
Łącznie		349	146.608

źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 5

ZWIĘKSZENIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA ZATRUDNIENIE NA OTWARTYM RYNKU PRACY ZGODNIE Z KWALIFIKACJAMI, WYKSZTAŁCENIEM I MOŻLIWOŚCIAMI LUB UMOŻLIWIENIE IM ZE WZGLĘDU NA STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI PRACY W WARUNKACH DOSTOSOWANYCH DO ICH INDYWIDUALNYCH POTRZEB.

Pod koniec 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie zarejestrowanych było 373 niepełnosprawnych osób bezrobotnych oraz 62 niepełnosprawnych osób poszukujących pracy z terenu miasta Tarnowa. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Status	Liczba osób		Wiek			Wykształcenie		Stopień niepełnosprawności (znaczny lub umiarkowany)
	Ogółem	w tym kobiety	18-24	25-29	powyżej 50 roku życia	co najmniej średnie	specjalne	
bezrobotni	373	202	15	24	213	142	18	180
poszukujący pracy	62	21	0	2	40	27	1	52

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

1. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług instytucji rynku pracy – możliwość korzystania z pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego

a) pośrednictwo pracy dla osób niepełnosprawnych

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał 735 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych, tj. o 93 miejsca mniej niż w 2016 r. Spośród realizowanych w 2017 r. ofert pracy i aktywizacji zawodowej – 50 miejsc było subsydiowanych w tym 17 miejsc pracy ze środków PFRON.

Ważną rolę wśród działań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych pełni pośrednictwo pracy. Każda osoba niepełnosprawna wymaga innej, dostosowanej do swoich potrzeb i możliwości pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia. Należy wychodzić naprzeciw ich indywidualnym oczekiwaniom tak, aby grupa ta mogła otrzymać odpowiednią pracę, która umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Obsługa osób bezrobotnych i poszukujących pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności prowadzona jest na specjalnie wyodrębnionych stanowiskach pracy. Doradcy klienta posługują się językiem migowym, dzięki czemu osoby z dysfunkcją słuchu mają zapewniony komfort podczas wizyty w Urzędzie. Formy aktywizacji zawodowej dostosowywane są indywidualnie do każdej osoby zgodnie ze wskazaniami określonymi w orzeczeniu zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności oraz w warunkach pracy chronionej.

W celu pozyskania wolnych miejsc pracy pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie podejmują współpracę z pracodawcami reprezentującymi zakłady pracy chronionej, jak również z pracodawcami deklarującymi gotowość zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W 2017 r. pośrednicy pracy w celu pozyskania ofert pracy dla niepełnosprawnych, złożyli 67 wizyt, podczas których przedstawiano pracodawcom także możliwości współfinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych miejsc w ramach środków PFRON.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie została również uruchomiona usługa pośrednictwa pracy drogą elektroniczną, która pozwala na dobieranie odpowiednich ofert pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz przesyłanie informacji o ofercie pracy na prywatny adres e-mail. W przypadku wprowadzenia do systemu informatycznego PUP w Tarnowie nowej oferty pracy, korzystający z serwisu otrzyma za pośrednictwem poczty elektronicznej powiadomienie o pojawieniu się ofert pracy w pożądanym zawodach. Osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy posiadające orzeczoną stopień niepełnosprawności dzięki korzystaniu z usługi elektronicznego pośrednictwa pracy mogą na bieżąco śledzić pojawiające się oferty pracy.

b) poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych

W 2017 r. w ramach poradnictwa zawodowego zrealizowano **286** działań aktywizacji zawodowej dla osób posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności, w tym:

- udzielono **125** indywidualnych porad zawodowych,
- **92** osób uczestniczyło w spotkaniach w ramach grupowej informacji zawodowej,
- **21** osób uczestniczyło w zajęciach w ramach grupowej porady zawodowej,
- **1** osoba uczestniczyła w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- **5** osób skorzystało z badań testowych pod kątem określenia zainteresowań i predyspozycji,
- **2** osoby dokonały nagrania w systemie Video CV,
- **40** osób uzyskało indywidualną pomoc w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych.

Ponadto 2 osoby z miasta Tarnowa uczestniczyły w szkoleniu w ramach Ośrodka Doradczego skierowanego do osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. W trakcie spotkania uczestnicy mieli możliwość poznania m. in. zagadnień związanych z zakładaniem działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, zapoznania się z formami opodatkowania i wzorami formularzy podatkowych, pozyskania informacji z zakresu uprawnień do ubezpieczeń społecznych.

Od 2011 r. doradcy zawodowi realizują program „Perspektywy na lepsze jutro”. Każda osoba zainteresowana może liczyć na indywidualną pomoc doradcy zawodowego, ustalenie odpowiedniego do swoich możliwości planu działania, a także objęcie wybranymi formami aktywizacji realizowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie. W ramach programu uczestnicy wzięli udział w wizycie w Zakładzie Pracy Chronionej w celu poznania warunków pracy oraz procedur związanych z zatrudnianiem pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością.

W 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnowie działaniami aktywizującymi objęto również niepełnosprawną młodzież. Na spotkanie informacyjno-doradcze zaproszono min. uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tarnowie, uczniów Szkoły Specjalnej oraz podopiecznych Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Tarnowie. W trakcie zajęć, w których wzięło udział 36 osób, doradca zawodowy pomógł określić uczestnikom własny potencjał zawodowy w kontekście wymogów rynku pracy.

Osobom niepełnosprawnym na bieżąco udzielane są porady między innymi w zakresie: sytuacji na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy, możliwości uzyskania nowych lub dodatkowych kwalifikacji zawodowych, opracowania dokumentów aplikacyjnych, wyboru miejsca zatrudnienia, przygotowania autoprezentacji zawodowej oraz możliwości uczestniczenia w projektach mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością.

2. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród lokalnych pracodawców – pozyskiwanie subsydiowanych miejsc pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy (staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy i inne formy aktywizacji przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

W 2017 r. w ramach środków PFRON przyznanych Miastu zgodnie z algorytmem, realizowano następujące zadania na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych:

- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy,
- przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (opisane w pkt 5, str. 26).

W ramach zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy zawarto 4 umowy na łączną kwotę 149.505 zł, w wyniku których zatrudnione zostały 4 osoby, wszystkie z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Utworzono następujące stanowiska pracy: magazynier, gospodarz obiektu, sprzedawca, kucharz.

Na stanowiskach pracy utworzonych ze środków Funduszu Pracy zatrudnionych zostało:

- 1) w ramach kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 9 osób niepełnosprawnych,
- 2) w ramach prac interwencyjnych – 3 osoby,
- 3) w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia - 2 osoby,
- 4) w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia - 2 osoby niepełnosprawne.

Do odbycia stażu skierowano 4 osoby niepełnosprawne. Natomiast do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano 10 osób, w tym 2 osoby w ramach Programu Aktywizacja i Integracja.

3. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym kontaktu z pracodawcą poprzez organizowanie spotkań, giełd i targów pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie w celu zwiększenia możliwości aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym z orzeczonym stopniem niepełnosprawności

zorganizował XXIV Targi Pracy pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Tarnowa oraz Starosty Tarnowskiego, a także 7 giełd pracy. Dzięki uczestnictwu w targach osoby poszukujące zatrudnienia, w tym osoby posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności mają możliwość zapoznania się w jednym miejscu z ofertami pracy wielu pracodawców, jak również przeprowadzenia wstępnych rozmów kwalifikacyjnych oraz złożenia dokumentów aplikacyjnych na oferowane stanowiska. W targach pracy uczestniczą również pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem osób niepełnosprawnych oraz pracodawcy z zakładów pracy chronionej.

4. Organizacja szkoleń zawodowych i przekwalifikowań uwzględniających aktualne potrzeby rynku pracy.

W 2017 r. 9 osób niepełnosprawnych wzięło udział w szkoleniu z zakresu:

- prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC,
- eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych do 1kV,
- przedstawiciela handlowego,
- programu OPTIMA w praktyce – księgowość,
- cukiernika.

5. Doradztwo i pomoc osobom niepełnosprawnym podejmującym działalność gospodarczą, udzielanie dotacji na rozpoczęcie takiej działalności.

W 2017 r. zawarto 3 umowy na podjęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę 107.340 zł. Dodatkowo 4 osoby niepełnosprawne otrzymały środki Funduszu Pracy na uruchomienie działalności gospodarczej.

6. Utworzenie zakładu aktywności zawodowej.

W maju br. zostało utworzone Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” – pierwsza tego typu placówka w Tarnowie, w której co najmniej 70% ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W przypadku osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w zakładzie mogą zostać zatrudnione osoby u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

Centrum mieści się przy ul. 3 Maja 2 i zajmuje się działalnością wytwórczo-usługową w zakresie oprawy i renowacji obrazów, wytwarzania wyrobów z drewna, korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania. W ramach działalności zakładu dla wszystkich pracowników niepełnosprawnych prowadzona jest rehabilitacja zawodowa, lecznicza i społeczna. Zatrudnienie w nim znalazło 14 osób, w tym 10 osób niepełnosprawnych. Od dnia 1 stycznia 2018 r. zatrudniono dodatkowe 7 osób, w tym 5 osób niepełnosprawnych.

Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej – Zakład Aktywności Zawodowej „Słoneczne Wzgórze” zostało utworzone ze środków Gminy Miasta Tarnowa (39.018 zł) oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Województwa Małopolskiego (72.462 zł). Działalność Zakładu została sfinansowana w 2017 r. ze środków Gminy Miasta Tarnowa (50.046 zł), środków Województwa Małopolskiego (13.703,67 zł), środków PFRON, będących w dyspozycji Województwa Małopolskiego (123.333 zł), oraz środków wypracowanych (29.108,12 zł).

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 6

LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH ORAZ TRANSPORTOWYCH UTRUDNIAJĄCYCH DOSTĘP DO URZĘDÓW, OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, SWOBODNE PRZEMIESZCZANIE SIĘ, DOSTĘP DO INFORMACJI I MOŻLIWOŚCI KOMUNIKACJI MIĘDZYŁUDZKIEJ.

1. Wyposażenie istniejących i nowobudowanych sygnalizacji świetlnych w urządzenia dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w Tarnowie, w urządzenia dźwiękowe ułatwiające niewidomym bezpieczne przejście przez jezdnię wyposażonych jest 40 sygnalizacji świetlnych (o 4 więcej w porównaniu do roku 2016).

2. Wydzielanie i oznakowanie miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach miejskich i przed gmachami użyteczności publicznej.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. w Tarnowie wyznaczonych jest 299 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, z których 5 utworzonych zostało w 2017 r.

3. Udostępnianie obiektów użyteczności publicznej dla osób niewidomych oraz na wózkach inwalidzkich poprzez m.in.:

- budowę podjazdów,
- modernizację i montaż urządzeń dźwigowych,
- dostosowanie węzłów sanitarnych.

W 2017 r. złożono wniosek o dofinansowanie budowy windy w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Granicznej 8A. Planowany łączny koszt inwestycji to 277.636,44 zł, z czego wnioskowane dofinansowanie stanowi 138.818,22 zł. W przypadku przyznania dofinansowania, realizacja zadania nastąpi w 2018 roku.

4. Przystosowanie mieszkań dla osób niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

W 2017 r. 17 osób niepełnosprawnych uzyskało dotację ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych swoich domach i mieszkaniach. Łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 129.699 zł.

5. Zakup i systematyczne wprowadzanie na wszystkie linie komunikacji miejskiej autobusów niskopodłogowych dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

Mieszkańcy Tarnowa mogą korzystać z 95 autobusów, w tym 64 posiada niską podłogę.

6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym korzystania z komunikacji miejskiej na preferencyjnych warunkach.

Zgodnie z uchwałą nr XII/136/2015 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 9 lipca 2015 r. z komunikacji miejskiej mogą korzystać bezpłatnie:

- 1) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji lub niezdolność do samodzielnej egzystencji (dawna I grupa inwalidzka) wraz z opiekunem towarzyszącym im w pojeździe,

- 2) niewidomi lub niedowidzący posiadający orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (dawna II grupa inwalidzka) z wpisem symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O,
- 3) dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do czasu ukończenia 18 roku życia,
- 4) jedno z rodziców lub pełnoletni opiekun dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej do czasu ukończenia 18 roku życia, towarzyszący dziecku w podróży,
- 5) osoby, którym przysługuje specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne przyznane przez Prezydenta Miasta Tarnowa na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych albo zasiłek dla opiekuna przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w okresie ważności decyzji przyznającej świadczenie.

Ponadto, z ulgowych przejazdów mogą korzystać:

- 1) renciści pobierający rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną lub rentę rodzinną,
- 2) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu.

7. Dofinansowanie i koordynacja przewozów dostosowanym pojazdem osób niepełnosprawnych mających trudności w samodzielnym poruszaniu się (system taxi-bus).

W 2017 r., podobnie jak w poprzednich latach, dofinansowywano usługi przewozowe dla osób niepełnosprawnych. Mogły z nich korzystać uprawnione osoby niepełnosprawne, spełniające łącznie dwa warunki:

- posiadające znaczne ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się, poruszające się na stałe za pomocą przedmiotów ortopedycznych: wózka inwalidzkiego, balkoniku,
- posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zawierające jeden z symboli przyczyn niepełnosprawności: 05-R – upośledzenie narządu ruchu, 10-N – choroby neurologiczne, lub inne równoważne orzeczenia, wymienione w art. 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. potwierdzające taką dysfunkcję.

Koszty transportu pokrywane są z budżetu Miasta przy udziale osób niepełnosprawnych. W 2017 r. ponoszona przez pasażera część stała opłaty wynosiła 2,50 zł, natomiast część zmienna naliczana za każdy rozpoczęty kilometr jazdy z pasażerem wynosiła 0,50 zł. Wynagrodzenie umowne wypłacone z budżetu miasta z tytułu realizacji tego zadania w 2017 r. wyniosło 108.669,95 zł. Z usług transportowych skorzystało 6.470 uprawnionych osób niepełnosprawnych oraz 227 osób towarzyszących.

8. Udział w programach zmierzających do ułatwienia dostępności nowoczesnych rozwiązań likwidacji barier w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych, zgodnie z ich potrzebami.

W ramach realizacji programu „Aktywny samorząd” osoby niepełnosprawne posiadające znaczny stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu wzroku lub obu kończyn górnych mogły ubiegać się o dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania. O takie dofinansowanie w 2017 r. ubiegało się 18 osób – każda z nich otrzymała dofinansowanie. Osoby niepełnosprawne mogły zakupić sprzęt elektroniczny

zgodny z ich potrzebami, np. specjalistyczne klawiatury i myszy elektroniczne z powiększonymi klawiszami, lupy elektroniczne, duże monitory, specjalistyczne oprogramowanie dla osób niedowidzących lub niewidomych, urządzenia brajlowskie. Wydatki poniesione na to zadanie to kwota 106.010 zł. Dofinansowanie ze środków PFRON stanowi 90% kosztów zakupu danego sprzętu lub oprogramowania.

9. Prowadzenie i aktualizacja zakładki dla osób niepełnosprawnych na głównej stronie internetowej miasta.

Na stronie internetowej miasta Tarnowa istnieje zakładka „Niepełnosprawni”. Osoby niepełnosprawne mogą znaleźć w tym miejscu informacje dotyczące aktualnie realizowanych programów celowych, warsztatów terapii zajęciowej, orzecznictwa dla celów rentowych i pozarentowych, przysługujących ulg i uprawnień, pomocy udzielanej przez instytucje miejskie, a także zmiany aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Strona została rozszerzona o zakładkę gdzie można znaleźć informację o konsultancie ds. osób niepełnosprawnych gdzie znajduje się pełna informacja na temat jego kompetencji oraz terminów dyżurów.

Zakładka „Niepełnosprawni” jest na bieżąco monitorowana i uzupełniana o aktualnie informacje, w taki sposób, aby każda osoba zainteresowana problematyką osób niepełnosprawnych uzyskała pełną wiedzę na ten temat.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 7

ZAPEWNIENIE RÓWNYCH SZANS OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W DOSTĘPIE DO KULTURY, SPORTU, REKREACJI I TURYSTYKI

1. Wsparcie oraz promowanie integracyjnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Wsparcie przeznaczone na organizację sportowych imprez dla osób niepełnosprawnych:

- 1) Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy - XIII Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży Niepełnosprawnej Europa bez barier – 12.000 zł, 300 osób,
- 2) Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacji REPI – wsparcie organizacji:
 - a) VII Ogólnopolskiego Mityngu Pływackiego Osób z Niepełną Sprawnością - 3.000 zł, 250 osób,
 - b) VI Ogólnopolskich Zawodów we Wspinaczce Osób z Niepełną Sprawnością – 3.000 zł, 300 osób,
- c) Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start – organizacja szkoleń dla osób z niepełnosprawnością, Program „Działalność szkoleniowa tarnowskich medalistów Paraolimpiady RIO 2016”-10.000 zł, 200 osób.

Łącznie: 1.050 osób.

2. Upowszechnianie i rozwijanie kultury fizycznej i turystyki z uwzględnieniem problematyki środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Dotacje udzielane organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert:

- 1) Sportowe talenty - prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa: Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start” – 7.000 zł, pływanie i lekka atletyka dzieci niepełnosprawnych ruchowo,

Łącznie: 100 osób.

2) Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa:
– Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start – 35.000 zł, program Sport bez barier, 200 osób,

– Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze” – 10.000 zł, kręgle klasyczne i bowling, 50 osób,

Łącznie: 250 osób.

3) „Niepełnosprawny – sprawny w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych ruchowo w wieku od 6 do 15 lat, mieszkających na terenie Tarnowa lub uczących się w tarnowskich szkołach – 5.000 zł,

Łącznie: 20 osób.

4) dotacje na realizację części kalendarza sportowych imprez miejskich o znaczeniu ponadlokalnym: Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start – turniej podnoszenia ciężarów osób niepełnosprawnych Leliwa 2017 - 3.000 zł,

Łącznie: 100 osób.

5) Poprawa warunków uprawiania sportu w tarnowskich klubach sportowych i osiągnięcia przez zawodników wysokich wyników sportowych:

– Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych Start – 9.000 zł, 100 osób,

– Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Niewidzących i Słabowidzących Pogórze – 4.000 zł, 60 osób,

Łącznie: 160 osób.

3. Uwzględnienie w ofercie turystycznej i wypoczynkowej potrzeb osób niepełnosprawnych.

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) jako jedno z nielicznych centrów informacji turystycznej w Polsce w pełni dostosowane jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Tarnów zwiedzać można z audio przewodnikiem (pierwsza taka inicjatywa w Polsce) lub ze sprzętem i materiałami dedykowanymi osobom niepełnosprawnym, a w 2015 r. toaleta na parterze została zmodernizowana i w pełni przystosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Udogodnienia dostępne w Tarnowskim Centrum Informacji:

1. Dla osób niedowidzących i słabowidzących:

– Navigo City Tarnów - nowoczesny przewodnik po Tarnowie oparty o technologię lokalizacji satelitarnej GPS (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odbiornika GPS oraz pobrania aplikacji do samodzielnej instalacji na własnym urządzeniu GPS),

– Audio przewodnik po Tarnowie (możliwość bezpłatnego wypożyczenia odtwarzacza mp3 z przewodnikiem; Audio przewodnik można także pobrać ze strony internetowej TCI),

– Przewodnik po Tarnowie (MSIT) w formie map tyflogicznych jak i reliefowych grafik dotykowych,

– specjalnie przystosowane stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu.

2. Dla osób poruszających się na wózkach:

– materiały promocyjne opracowane pod kątem potrzeb osób poruszających się na wózkach, również w wersji PDF do pobrania na stronie internetowej TCI,

- punkt informacji turystycznej wyposażony został w wiele udogodnień dla osób niepełnosprawnych:
 - położenie na parterze,
 - pochylnia w hallu,
 - szerokie drzwi,
 - biurko z regulowaną wysokością blatu z napędem elektrycznym (nawet do 1,5 m),
 - zainstalowany program odczytujący treść wyświetlaną na ekranie,
 - obniżona lada do obsługi turystów,
 - toaleta przystosowana dla niepełnosprawnych.

4. Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach zmierzających do realizacji prawa osób niepełnosprawnych do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce – odpowiednio do ich zainteresowań i potrzeb.

W 2017 r. podpisano 11 umów z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, na organizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Łączna kwota wydatków poniesionych ze środków PFRON na ten cel wynosi 38.315 zł. W zorganizowanych przedsięwzięciach udział wzięło 585 osób.

5. Modernizowanie, przebudowywanie lub budowanie obiektów sportowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- przebudowa stadionu piłkarskiego na stadion lekkoatletyczno-piłkarski, im. Trenera Emila Wzorka przy ul. Piłsudskiego 30, wykonano min. boisko piłkarskie, bieżnię lekkoatletyczną skoczną do skoku o tyczce,

- przebudowa i rozbudowa terenów rekreacyjno-sportowych przy ul. Wojska Polskiego na terenach TOSiR, wykonano min. boisko ze sztuczną nawierzchnią, krzeselka dla publiczności oraz urządzenia rekreacyjne.

*Opracowano: Referat Polityki Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej*